

2017

ÅRSBERETNING

LAVANGEN KOMMUNE/ LOABÀGA SUOHKAN

Innhold

POLITISK ORGANISERING	3
Rådmannens årsberetning.....	5
Viktige beslutninger/saker fra driftsåret 2017,.....	6
Administrativ organisering	8
Viktige økonomiske forhold i året som har gått	9
Viktige organisatoriske forhold i året som har gått	10
Oversikt over utviklingen i ansattegruppen	10
KOMMENTAR TIL REGNSKAPET FOR 2017.....	12
Rammetilskudd / skatteinntekter/ renter og avdrag.....	14
Utviklingen mellom brutto driftsutgifter og brutto driftsinntekter.....	15
Brutto driftsresultat i perioden fra 2012 - 2017	15
Utvikling i langsiktig lånegjeld	16
Investeringsregnskapet	17
Regnskapsskjema 2 A - investeringsregnskapet.....	17
Regnskapsskjema 2 B - investeringsregnskapet	18
Driftsregnskap 2017.....	19
Regnskapsskjema 1 A	19

POLITISK ORGANISERING

Kommunestyret består av 15 representanter. Det er 5 representanter i formannskapet. Ordfører er Bernhardt Halvorsen (SP) og Kristine Haugen (AP) er varaordfører.

Lavangen kommune har i den forrige valgperioden hatt et politisk system bestående av formannskap, administrasjonsutvalg, samepolitisk utvalg og kontrollutvalg.

Utvalgsledere 21.03.2018

Samepolitisk Utvalg	Ludvik Ingebrigtsen	(SP)
Administrasjonsutvalget	Bernhardt Halvorsen	(SP)
Kontrollutvalget	Jon Rasdal Eliassen	(FRP)
Levekårsutvalget	Hege Rollmoen	(AP)
Planutvalget	Viktor Andberg	(AP)

Den nye politiske ledelsen besluttet etter valget i 2015 at det så raskt som mulig skulle gjennomføres en endring i det politiske styringssystemet. Det ble opprettet 2 nye faste utvalg; planutvalget og levekårsutvalget. Viktor Andberg AP ble valgt til leder av planutvalget, og Hege Rollmoen som leder av levekårsutvalget. Jon Rasdal Eliassen ble valgt som ny leder av kontrollutvalget.

Sammensetning: Kommunestyre og formannskap

Etter kommunestyrevalget høsten 2015, fikk vi slik sammensetning:

	KOMMUNESTYRET	FORMANNSKAPET
Senterpartiet	6	2
Arbeiderpartiet	5	2
Høyre	3	1
Fremskrittspartiet	1	
	15	5

Representant for elderrådet og ungdomsrådet kan i tillegg møte i kommunestyret og har talerett. Ungdomsrådets representanter kan i tillegg møte med talerett i møter i formannskapet, planutvalget og levekårsutvalget.

Antall saker til politisk behandling:

	2013	2014	2015	2016	2017
Kommunestyret					
Ant. møter	7	8	8	7	7
Ant. saker	85	59	59	65	46
Formannskapet (inkl. valgstyret)					
Ant. møter	14	16	16	24	20
Ant. saker	159	153	153	159	101
Administrasjonsutvalget					
Ant. møter	8	7	9	10	7
Ant. saker	45	34	33	44	31
Planutvalget					
Ant. møter				8	7
Ant saker				54	65
Levekårsutvalget					
Ant møter				5	3
Ant saker				44	46
Arbeidsmiljøutvalget					
Ant. møter	3	3	6	4	3
Ant. saker	13	12	14	16	13
Eldrerådet					
Ant. møter	2	3	4	4	3
Ant. saker	12	18	18	18	26
Ansettelsesutvalget					
Ant. møter	16	13	25	28	25
Ant. saker	23	22	35	43	45
Rådet for funksjonsh.					
Antall møter				5	3
Antall saker				19	9
Samepolitisk utvalg					
Antall møter	3	6	6	6	5
Ant. saker	18	37	19	12	12
Antall møter	61	56	81	92	74
Ant. saker	331	335	343	467	374

Av oversikten fremgår det at antall behandlede saker og antall møter i de siste årene frem til 2016 har vært stabilt. Endringen i organiseringen av det politiske arbeidet med opprettelsen av et nytt planutvalg og levekårsutvalg etter siste valg har ført til øket møteaktivitet og flere saker. Antall saker og møter har i løpet av 2017 gått ned til det det nivået som var i perioden før omorganiseringen.

RÅDMANNENS ÅRSBERETNING

Rådmannen legger med dette fram årsberetningen for 2017 i henhold til forskrift om årsregnskap og årsberetning, og kommunelovens bestemmelser om årsberetning.

Rådmannen finner det innledningsvis på sin plass å rette en stor takk til ordfører, kommunestyre, øvrige politikere og andre samarbeidspartnere for et godt samarbeid i året som er gått. Lavangen kommune har et meget godt klima mellom administrativ og politisk ledelse som er preget av gjensidige forståelse og respekt for hverandres roller og oppgaver. Et godt samarbeidsklima er en forutsetning for å kunne produsere gode tjenester til kommunens innbyggere.

Ekstra takk til alle ansatte for stor innsats gjennom året, for engasjement, kreativitet og gode tjenester som er gitt til kommunens innbyggere.

Lavangen kommune preges av et høyt aktivitetsnivå. Kommunen leverer gode tjenester på alle områder. Her kan nevnes spesielt at Lavangen skole over en periode på mange år har blitt vurdert som en svært god skole. Kommunen har i tillegg et godt utbygd helse- og sosialsystem som gir innbyggerne nødvendige tjenester.

Den politiske ledelsen i Lavangen kommune har i løpet av de siste årene lagt vekt på å legge til rette for at nødvendig infrastruktur kommer på plass. Her kan nevnes byggingen av Lauvhallen. Ny felles barnehage tatt i bruk i 2013. Den eldste delen av klasseromsfløyen ved Lavangen skole ble i 2015 revet og erstattes av et nytt moderne bygg som stod klart til skolestart i august 2016.

Etableringen av et fibernettverk som dekker alle deler av kommunen ble ferdigstilt i løpet av høsten i 2015 hvor næringsdrivende og innbyggere har en mulighet til å koble seg opp imot et stabilt triple play nettverk med ubegrenset kapasitet. Den som ønsker det kan i tillegg benytte nettverket til å motta TV signaler.

2017 har vært et meget spesielt år. Årsaken til dette er at det i løpet av høsten 2016 ble avdekket en alvorlig barnevernssak. Den aktuelle saken førte til at flere barn ble tatt under omsorg og plassert i beredskapshjem og institusjon. Administrasjonen har i løpet av 2017 brukt betydelige ressurser til å følge opp denne saken. Ressursbruken på denne saken har vært så stor at andre nødvendige arbeidsoppgaver har blitt nedprioritert. Sakens omfang førte også til at det ble nødvendig å iverksette innkjøps- og ansettelsesstopp våren 2017.

Kommunens omdømme oppfattes å være gjennomgående godt.

Viktige beslutninger/saker fra driftsåret 2017.

Rådmannen vil her peke på noen større saker for å gi et bilde av de største oppgavene som det har vært arbeidet med i 2017.

Ny organisasjonsform – PPT:

Kommunestyrene i Dyrøy, Lavangen og Salangen vedtok våren 2017, å organisere driften av PPT etter kommunelovens §28-1 b *administrativt vertskommunesamarbeid*. Som en følge av dette er det utarbeidet en samarbeidsavtale som regulerer driften av PP tjenesten mellom kommunene. Samarbeidsavtalen reguleres etter § 28-e i kommuneloven.

Næringsvennlig region:

Lavangen kommune vedtok deltakelse i forstudiet «næringsvennlig region» sammen med kommunene Bardu, Salangen og Gratangen. Astaffjord utvikling har ledelse av prosjektet. Hver kommune deltar med økonomiske og personmessige ressurser. Næringsutvikler deltar i prosjektet med 0,2 årsverk. Prosjektet vil ikke søke finansiering fra Innovasjon Norge og/eller Troms fylkeskommune. Det forventes at prosjektet vil bidra til å dra i gang fellesprosjekter og tiltak som vil søke finansiering fra en eller flere av disse finansieringskildene, samt andre relevante kilder som Forskningsrådet m.m.

Prosjektet er en tilnærming til en bedre og mer målrettet bruk av den samlede kompetansen innen næringsutvikling og rådgivning i regionen. Økt samhandling vil kunne gi både kreativitet samt tilgang til bredere og mer sammensatt kompetanse.

Rekrutteringstiltak for sykepleiere:

Kommunestyret vedtok utvidelse av rekrutteringstiltakene for sykepleiere, ved økning av grunnlønnen fra kr 20 000,- til kr 40 000,-. I tillegg gis ei ekstra uke fri pr. år. Bredere markedsføring av ledige sykepleierstillinger. I tillegg gis sykepleiere som tar utdanning inntil kr 30 000,- i året og inntil kr 120 000,- for hele studiet. Bindingstiden er fastsatt til 2 år.

Skybasert IKT-løsning – Polarsky:

Kommunene Lavangen, Salangen og Gratangen iverksatte arbeidet med implementering av alle IKT-tjenestene med lagring i sky. Satsningen har fått navnet «Polarsky». Dataselskapet SKILL er valgt som leverandør av prosjektet. Prosjektet gjennomføres innenfor en budsjetttramme på ca. 6,7 mill. kr som dekker utgifter til bl.a. leverandør, økt bemanning, ny programvare, oppgradering av utstyr, opplæring mm. Det er forventet at løsningen skal være operativ i mai -18, som de første kommunene i landet med sky-løsning på alle sine data-tjenester.

Utbedring kommunale veier

Det ble i 2017 satt av større investeringer og utbedring av kommunale veier på ca. 5 mill.kr. Deler av Liaveien, hovedsakelig ytterste del fra Helgahågen og utover, deler av Holmeveien, Moveien og Idrettsveien. I tillegg ble Nesveien utbedret og asfaltert.

Nytt vannverk:

Det ble besluttet å iverksette etablering av nytt vannverk i tilknytning til Hesjevikelva. Investeringen beløper seg på en størrelsesorden på ca. kr 31 mill. kr.

Vannverket skal erstatte Tennevoll vannverk. Forprosjekt ble igangsatt, og er gjennomført av sivilingeniør Asle Ræder. Det er forutsatt at den praktiske delen av arbeidet skal iverksettes i mai 2018.

Vedtatte planer, vedtekter og retningslinjer 2017:

- K.-sak 4/17 Endring av selskapsavtalen for Hålogaland Ressursselskap
- K.-sak 6/17 Rullering av kystsonenplan midt- og Sør-Troms
- K.-sak 15/17 Retningslinjer for kommunalt næringsfond – revisjon
- K.-sak 16/17 Plan for den kulturelle skolesekken
- K.-sak 18/17 Interkommunal veterinærtjeneste for kommunene, Bardu, Dyrøy, Ibestad, Lavangen og Salangen, revidert samarbeidsavtale.
- K.-sak 23/17 Reguleringsplan – detaljplan for AA gård.
- K.-sak 29/17 Delplan for idrettsanlegg, friluftsliv og fysisk aktivitet 2017-2021 (2028)
- K.-sak 31/17 Trafikksikkerhetsplan for Lavangen kommune 2017-2020
- K.-sak 45/17 Forskrift for tildeling av langtidsopphold på sykehjem
- F.- sak 25/17 Retningslinjer for kommunalt næringsfond - revisjon

Arbeidet med kommunale planer er en utfordring i f.h.t. kapasitet. Arbeidet med arealplan, samfunnsplan og beredskapsplaner er påbegynt, men ikke ferdigstilt. Den nyopprettede stillingen som ingeniør er bl.a. også tillagt oppgaver innenfor planarbeid.

Administrativ organisering

Lavangen kommune er i hovedsak organisert etter hovedutvalgsmodellen med etatssjefer direkte underlagt rådmannen.

Lederforum består av:

Rådmann	Erling Hanssen
Ass.rådmann/pers.-sjef	Ingrid Hammer
Økonomisjef	Bjørn-Helge Aune
Oppvekstsjef	Tove Hansen
NAV-leder	Ståle Gabrielsen
PRO-leder	Norunn Johansen
Leder ALR	Sølvi Simonsen
Leder Ástávuona Giellagoahhte	Lars-Joar Halonen
Biblioteksjef	Anne Strømmsen
Teknisk sjef	Albert Pedersen

Avdelinger og avdelingsledere:

Skole	Dagfinn Antonsen - rektor Mona Rambø - inspektør
SFO	Gørild Fjeldstad SFO-leder
Kulturskolen	Hans-Erik Børve - musikkskolerektor
Lauvmakken barnehage	Tove Andberg - styrer
Ástávuona Mánáidgárdi	Jenny Henriksen – konst. styrer
Legetjenesten	Kjell-Are Pettersen-kommuneoverlege
Hjemmesykepleie	Sissel B. Rydningen - avdelings spl.
Lavangsheimen	Nan Tove Thomassen - avdelings spl.

Viktige økonomiske forhold i året som har gått

Driftsregnskapet for 2017 er avsluttet med et midreforbruk på kr. 5 560 779,-. Investeringsregnskapet er gjort opp med balanse mellom inntekter og utgifter.

Det mindreforbruket som presenteres her er betydelig større enn det som kommer som et avvik mellom inntekter og utgifter i driften. Lavangen kommune har i de siste årene (2011 – 2016) gjort noen feilaktige bokføringer vedrørende avsetning til bundne driftsfond (jfr. regnskapets note 24 - korrigerings av tidligere års feil). Revisjonen har de siste årene påpekt dette forholdet og vi ser at formalkravene til avsetning til bundne driftsfond ikke er innfridd.

Feil bokføring i den nevnte perioden er korrigert i årets regnskap ved å inntektsføre de bundne driftsfondene i drift. Det er 12 fond på totalt kr. 3 265 889,- som er inntektsført. Årets mindreforbruk i drift er øket med tilsvarende beløp. Det faktiske mindreforbruket for driftsåret 2017 er med andre ord kr. 2 294 890,-.

Kommunestyret vil i forbindelse med behandlingen av årets regnskap bli invitert til å avsette dette beløpet til disposisjonsfond merket med samme formål som det som var registrert som bundne fond.

VAR - området

Innsamling og behandling av avfall (renovasjon) hadde et merforbruk på kr. 432 725,- i 2017. Noe av merforbruket er finansiert ved bruk av bundet VAR-fond tilsvarende kr. 12 744,- som med dette er oppbrukt i 2017. Restbeløpet tilsvarende kr. 419 981,- er belastet driften og får direkte resultat effekt.

Utgifter til drift av vannverk/reanseanlegg/ledningsnett hadde et merforbruk på kr. 33 051,-. Overforbruket er dekket via bruk av VAR-fond.

Utgifter til feiling av piper og kontroll av ildsteder hadde et merforbruk på kr. 58 855,-. Merforbruket er dekket ved bruk av driftsmidler og får direkte resultat effekt.

Slam og avløp hadde et merforbruk tilsvarende kr. 16 500,-. Beløpet er dekket ved bruk av VAR-fond.

Innarbeidet i driftsregnskapet/resultatet er det inntektsført netto premieavvik/premiefond fra KLP/SPK på kr. 1 569 985,- (inkl arb. avg.), på ansvar i i i (fellesutg.) og 210 (skolen). Netto premieavvik/premiefond består av årets premieavvik, årets premiefond og amortisering av tidligere års premieavvik fra KLP/SPK.

Til sammen er det pr. 31.12.17 et akkumulert premieavvik på KLP/SPK (inkl arb. avg.) på kr. 7 771 214,- som skal utgiftsføres over 15/10/7 år (amortiseringstakt endret, fra 2014 er det 7 år).

Kommunen hadde per utgangen av 2016 et disposisjonsfond på kr. 17 970 502,-. Tilsvarende tall per 31.12.2017 er kr. 21 630 413,-. Det er med andre ord gjort avsetninger i løpet av året som har ført til at disposisjonsfondet har økt med kr. 3 659 911,-.

Det er fortsatt slik at Lavangen kommune har god kontroll på økonomien og en gunstig økonomisk situasjon sammenlignet med andre kommuner som det er naturlig å sammenligne seg med.

Utgifter i tilknytning til den tidligere nevnte barnevernssaken vil kunne føre til at denne situasjonen blir endret. Det er viktig at politisk og administrativ ledelse bruker ressurser på å få dekket deler av utgiftene til denne saken eksternt.

Viktige organisatoriske forhold i året som har gått

Oversikt over utviklingen i ansattegruppen

Nøkkeltall ansatte	2015	2016	2017
Totalt antall ansatte	155	167	160
Antall årsverk	113,9	120,5	119,05
Kvinner	114	120	117
Menn	41	47	43
Heltid	73	71	72
Deltid	82	96	88
Gj. Snittlig alder	47,7	44	43,2
Sykefravær inkl egenmeldt fravær	9,5 %	9,4 %	9,0 %

Gjennomsnittsalder på de ansatte er hentet fra Klp sitt register.

Av tabellen fremgår det videre at totalt antall ansatte i perioden fra 2015 til 2017 har økt med ca. 5 årsverk. En viktig del årsaken til denne økningen er relatert til mottak av flyktninger.

Lavangen kommune har som mange andre kommuner et høyt antall kvinnelige ansatte, da de fleste kommunale arbeidsplasser er tradisjonelt kvinneorienterte. I Lavangen kommune inngår likestillingsutvalget i administrasjonsutvalget. Det har ikke vært behandlet saker i likestillingsutvalget i 2017.

Det totale sykefraværet i 2017 (inkl. egenmeldt fravær) er på 9,0 %. Dette er en reduksjon på 0,4 % fra 2016, hvor fraværet var på 9,4%. Korttidsfraværet (under 16 dager) utgjør 2,4% inkl. egenmeldt fravær på 1,3%. Langtidsfraværet (over 16 dager) utgjør 6,6%.

Fraværet på 9,0 % utgjør totalt 2 760,8 fraværsdager i løpet av driftsåret 2017. Kortere sykefravær mellom 1 og 16 dager utgjør 743,4 dagsverk. Sykefravær mellom 17 og 56 dager utgjør 501,4 dager. Sykefravær over 56 dager utgjør 1517,6 dagsverk .

Ett årsverk utgjør 260 dager. Det vil si at det totale fraværet i Lavangen kommune i løpet av driftsåret 2017 utgjør hele 10,61 årsverk.

Lavangen kommune er IA-kommune, og handlingsplan for IA-arbeidet er rullert. Arbeid med IA og sykefravær er høyt prioritert og er et gjennomgående tema på ledermøter.

Internkontroll

Kommunen har et velfungerende internkontrollsystem som dekker alle områder av driften. Det har i løpet av 2017 vært spesielt fokus på internkontroll og egenkontroll på økonomiområdet som en følge av innføringen av Visma Enterprise.

Ingen utbetalinger gjøres uten at man har forsikret seg om at varen er levert i tråd med den bestillingen som er gjort. Samtlige fakturaer sendes direkte til Astafjord Lønn- og Regnskap og blir skannet her. Den videre behandlingen av fakturaer skjer elektronisk. Fakturaer ble tidligere i stor grad sendt til den som hadde bestilt varen.

Denne endringen er etter administrasjonen sin oppfatning en viktig kvalitetsforbedring og bidrar til å minimere muligheten for feil. Avvik fra denne rutinen påpekes.

Endringer i rutiner og oppfølging av disse er ofte tema i møter i rådmannens ledergruppe. I denne ledergruppen sitter samtlige etatsledere i tillegg til økonomisjef, leder for ALR, personalleder/assisterende rådmann, Nav leder, leder for Astavuona Giellagoahtie og biblioteksjefen. Oppfølging av rutiner og endringer i disse har i tillegg vært tema på samtlige møter i stor ledergruppe som i tillegg til de nevnte lederne også har med samtlige mellom ledere og sentrale tillitsvalgte.

Ledelsen har avdekket at det ikke er gode nok rutiner for kontroll på kommunens eiendeler. Det har som en følge av dette vært fokus på bruken av inventarlistene på alle nivåer i kommuner.

Det er i løpet av driftsåret 2017 ikke avdekket forhold som indikerer misbruk/mislighold av kommunens økonomiske midler.

Kommunen har flere ansatte med flerkulturell bakgrunn, og vi er en kommune som verdsetter likeverd og integrering i høy grad. Kommunen har et spesielt ansvar for samisk språk og kultur som en følge av sin status som en av kommunene innenfor forvaltningsområdet for samisk språk.

Alle nybygg og renoveringsprosjekter gjennomføres i tråd med regelverket for universell utforming. Rådet for funksjonshemmede involveres i tillegg i saker hvor dette ansees for å være nødvendig.

K4 samarbeidet innen barnevern, IKT, lønn/regnskap, skatt/innfordring og kart/oppmåling har bidratt til mer robuste fagmiljø. Administrasjonen sin oppfatning er i tillegg at arbeidsoppgaver på de områdene som er innbefattet i K4 samarbeidet løses mer effektivt enn om den enkelte kommune skulle ha hatt ansvaret selv. Det vil være fornuftig å se på et mer omfattende og utvidet interkommunalt samarbeid på flere områder.

Det er fortsatt mulig å hente ut ytterligere gevinster ved en full utnyttelse av de nye systemene som har blitt implementert som en følge av det interkommunale samarbeidet.

KOMMENTAR TIL REGNSKAPET FOR 2017

Utvikling i sentrale økonomiske forholdstall (tall i 1.000)		År 2017	År 2016	År 2015
Arbeidskapital	(omløpsmidler - kortsiktig gjeld)	48 031	34 243	51 298
Likviditet Likviditetsgr. 1	(omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	2,88	2,57	3,42
Likviditet Likviditetsgr. 2	(mest likvide omløpsm./kort.gjeld)	1,83	1,34	1,96
Soliditet - Egenkap.	(egenkapital/sum eiendeler)	0,27	0,28	0,25
Inntektsutvikling - ØOD	(sum driftsinntekter)	150 343	143 940	131 132
Inntektsutvikling - RS 1A	(sum frie disponible inntekter)	110 799	103 918	96 317
Utgiftsutvikling - ØOD	(sum driftsutgifter)	145 396	133 516	122 216
Gjeldsgrad	(gjeld/egenkapital)	2,76	2,61	3,04
Egenfinansiering invest.	(kapitalkont/anleggsmider)	0,22	0,23	0,20
Netto driftsresultat	(netto driftsresultat)	5 307	10 864	9 541

Arbeidskapital ; Utviklingen i arbeidskapitalen har vært positiv fra 2016 til 2017. Dette skyldes i hovedsak at bankbeholdningen har økt ganske betydelig. Vedtatte låneopptak 2015 - 2017 har blitt effektivert på slutten av 2017 og har styrket likviditeten (bankbeholdningen). Kommunen har hatt en forholdsvis stor økning i kortsiktig gjeld fra 2016 til 2017.

Likviditetsgrad 1 ; Denne bør være høyere enn 2, og kommunen har vært langt over kravet i siste treårsperiode som tabellen viser.

Likviditetsgrad 2 ; Denne bør være høyere enn 1. Kommunen nådde dette kravet i 2015 med god margin og har hatt en positiv utvikling fra 2016 til 2017.

LK er en av få kommuner i Troms som fortsatt klarer å drifte uten dyr kassekreditt. Fornuftige, gjennomtenkte, nødvendige og økonomisk gjennomførbare investeringer har også vært vedtatt og realisert de siste 8-9 årene. I tillegg har driftsresultatene vært gode de siste årene, men 2017 resulterte i en markant nedgang. Likviditeten i kommunen har vært meget god i mange år.

Soliditet - Egenkapitalandel ; Nøkkeltallene viser en forholdsvis stabil lav soliditet siden kommunen i hovedsak finansierer de fleste investeringer med lån, men i mange år har det vært økonomisk forsvarlig å overføre 1 mill. i driftsmidler til investeringsprosjekt. Dette beløpet bør kommunen bestrebe seg til å øke i årene fremover.

Inntekts- og utgiftsutvikling ; Jevn positiv utvikling av inntekter i siste treårsperiode, men utgiftene øker også i forholdsvis samme takt særlig i 2017.

Gjeldsgrad ; Gjeldsgraden økte noe fra 2016 – 2017 pga. effektivering av vedtatte låneopptak (2015 – 2017) på slutten av året.

Egenfinansiering investering ; Forholdsvis lave stabile nøkkeltall siden de fleste investeringer finansieres med lån.

Netto driftsresultat ; Negativ utvikling fra 2016 til 2017. En stor del av årsaken til dette er omfattende barnevernssaker som startet i årsskiftet 2016-2017.

Finansielle nøkkeltall (tall i 1.000)	År 2017	År 2016	År 2015
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,3 %	7,3 %	6,8 %
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,5 %	7,6 %	7,3 %
Netto langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	64,0 %	59,6 %	79,9 %
Arbeidskapitalens driftsdel i prosent av brutto driftsinnt.	17,5 %	14,5 %	8,5 %
Frie inntekter i kroner pr. innbygger pr. 01.01	103	99	96
Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger pr. 01.01	89	82	104

Av tabellen ovenfor fremgår det at Lavangen kommune har hatt betydelig reduksjon i driftsresultater i perioden 2016 – 2017. Netto lånegjeld (både i % og pr. innbygger) er økt i samme periode.

Kommunen har til tross for mange store investeringer de siste årene for å få på plass en moderne infrastruktur, fortsatt en betydelig lavere gjeldsbelastning enn det som er tilfelle for kostragruppe 6 og for de andre Troms-kommunene.

Staten anbefaler at kommunene bør budsjettere med et driftsresultat på 3 % av driftsinntektene, slik at egenfinansiering av investeringer kan økes. For 2017 har kommunen netto driftsresultat på 3,5 %.

Som utviklingen/tabellen viser vil Lavangen kommune i årene som kommer ha til dels store utfordringer med å få inntekter og utgifter til å balansere med dagens befolkning/demografi p.g.a. store kostnadsdrivende tiltak, da særlig på barnevernssiden.

For å illustrere utviklingen av driftsutgifter over tid, spesifisert på lønnsutgifter og andre driftsutgifter, kan tabellen under være forklarende.

Utviklingen i brutto driftsutgifter for perioden 2012 – 2017

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Brutto driftsutg.	105 225 201	108 902 240	113 791 546	122 216 452	133 515 661	145 395 829
Lønnsutgifter	67 81 1956	70 939 369	72 974 064	79 541 396	85 128 251	91 508 235
Andre driftsutg.	37 413 245	37 962 871	40 817 482	42 675 056	48 387 410	53 887 594

Av tabellen fremgår det at brutto driftsutgifter har økt betydelig i perioden fra 2012 - 2017. For Lavangen kommune sitt vedkommende er økningen på kr. 40,2 mill. eller tilsvarende 38,2 %. Økningen er betydelig større enn det som fremgår ved en fremskriving ved hjelp av den årlig fastsatte kommunale deflatoren.

Brutto utgiftsøkning i år 2017 utgjorde ca. 11,9 mill. Dette er en økning på 8,9 % fra året før. Lønnsutgifter økte med kr. 6,4 mill., mens øvrige driftsutgifter økte med kr. 5,5 mill. En del av årsaken til den store økningen i driftsutgiftene fra 2016 - 2017 kommer som en følge av fortsatt integreringsarbeid og kostnadsdrivende tiltak i barnevernstjenesten.

Rammetilskudd / skatteinntekter/ renter og avdrag

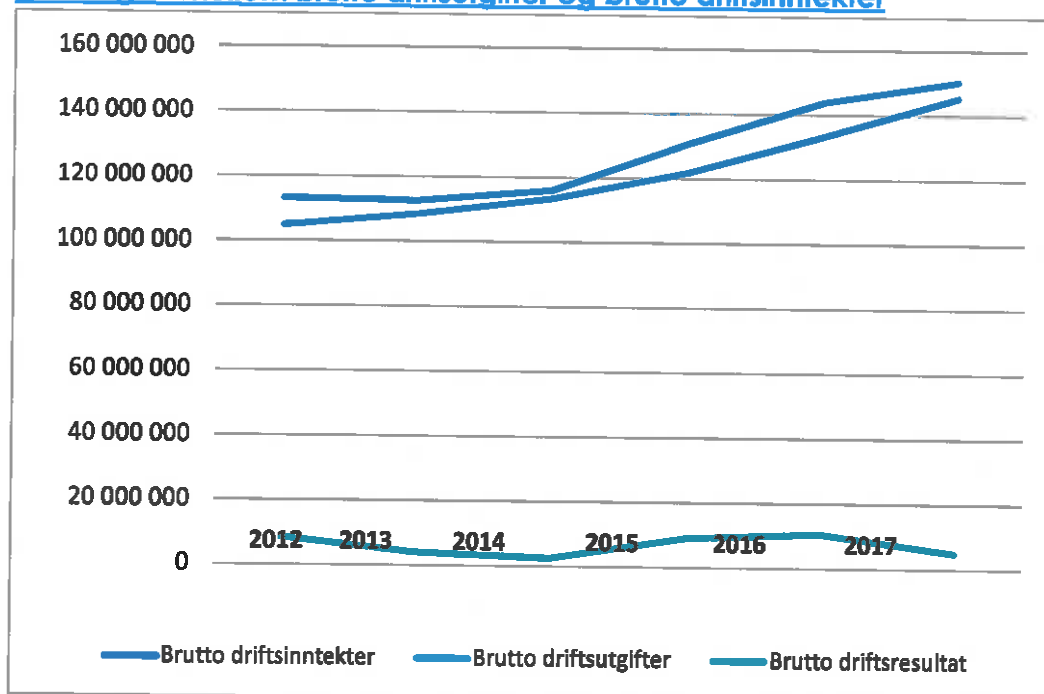
Tabellen ovenfor viser sammenhengen mellom rammetilskudd, skatteinntekter og renter + avdrag i driftsregnskapet.

Lavangen kommune har en langt lavere gjeld per innbygger enn det som er tilfelle i mange sammenlignbare kommuner. Andelen av inntekter som brukes til betaling av renter og avdrag er følgelig også lavere.

For regnskapsåret 2017 ble kr. 5 979 248,- eller 6,3 % av de totale inntektene benyttet til å betale renter og avdrag på lån. For regnskapsåret 2016 ble kr. 5 569 386,- eller 6,6 % av de totale inntektene benyttet til å betale renter og avdrag på lån.

Utviklingen mellom brutto driftsutgifter og brutto driftsinntekter

Figuren overfor viser utviklingen mellom brutto driftsutgifter (inkl. avskrivning) og brutto driftsinntekter (inntekter og utgifter før man tar hensyn til renter, avdrag og bruk av fond). Begrepet kan i stor grad sammenlignes med "driftsresultat" i resultatoppstillingen til bedrifter med regnskapsplikt etter regnskapsloven.

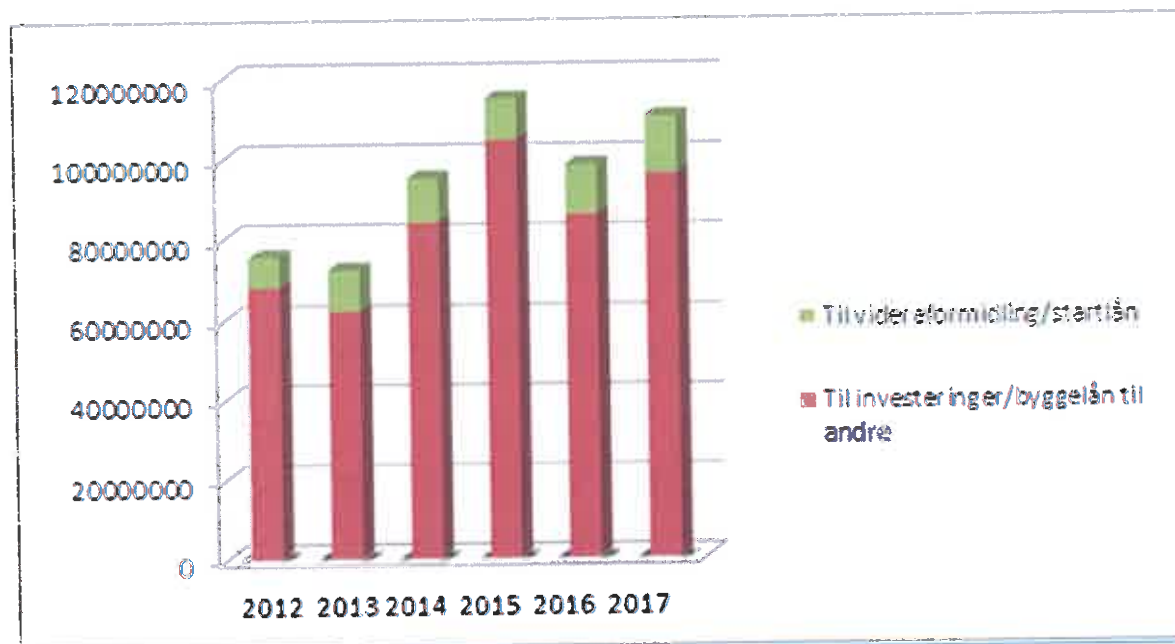
Brutto driftsresultat skal være minst så stort at det dekker utgifter til renter og avdrag. Når dette ikke er tilfelle vil kommunen gå med underskudd.

Brutto driftsresultat i perioden fra 2012 – 2017

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Brutto driftsinnt.	113 529 237	112 930 419	116 366 769	131 131 706	143 940 270	150 343 411
Brutto driftsutgifter	105 225 201	108 902 240	113 791 546	122 216 452	133 515 661	145 395 829
Brutto driftsresultat	8 304 036	4 028 179	2 575 223	8 915 254	10 424 609	4 947 582

Utvikling i langsiktig lånegjeld

Figuren ovenfor viser utviklingen i den langsiktige lånegjelden til kommunen.

Av diagrammet ovenfor fremgår det at lånegjelden til Lavangen kommune har øket fra 68,2 mill. kr. i 2012 til 96,2 mill. kr. i 2017. Økningen fra 2012 til 2017 er på 28 mill. kr.

Lavangen kommune har tatt en del tyngre investeringer i løpet av de siste årene. Her kan nevnes planleggingen og byggingen av Lauvmakken barnehage, rivning og gjenoppbygging av småskolefløyen ved Lavangen skole.

Av oversikten fremgår det at lånegjelden er økt fra 2016 til 2017. Årsaken til dette er at vedtatte låneopptak i perioden 2015 – 2017 er effektivert på slutten av 2017. Økning i lånegjelden er på totalt kr. 11,9 mill. kr.

Forholdet mellom lån til investeringer/gitte byggelån og til viderefremstilling/startlån har vært stabilt de siste 3 årene. Av en total lånegjeld på kr. 110,2 mill. utgjør lån til viderefremstilling kr. 14 038 000,- eller en andel av lånemassen på 12,7 %.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er gjort opp med balanse mellom inntekter og utgifter.

Regnskapsskjema 2 A - investeringsregnskapet

Ram./Prosjekt	Regnskap 17	Reg. budsj	Avvik i kr	Oppr. budsjett	Regnak. - 16
Investeringer i anleggsmidler	11 347 489	16 061 000	-4 713 511	12 181 000	19 499 921
Utlån og forskutteringer	3 424 097	4 531 097	-1 107 000	4 000 000	4 976 250
Kjøp av aksjer og andeler	384 998	350 000	34 998	350 000	358 275
Avdrag på lån	2 435 652	1 200 000	1 235 652	1 200 000	15 404 397
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 750 000	1 750 000	0	0	646 439
Årets finansieringsbehov	19 342 236	23 892 097	-4 514 863	17 731 000	40 885 282
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	9 275 956	13 390 252	-4 114 296	10 800 000	18 274 936
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 922 060	1 750 000	172 060	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	1 809 565	2 436 000	-626 435	2 236 000	3 261 184
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	2 873 743	1 090 845	1 782 898	650 000	5 085 224
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	15 881 324	18 667 097	-2 785 773	13 686 000	26 694 344
Overført fra driftsregnskapet	-1 000 000	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 000 000
Bruk av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	2 460 913	4 225 000	-1 764 087	3 045 000	13 190 938
Sum finansiering	19 342 236	23 892 097	-4 549 861	17 731 000	40 885 282
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0

Av posten investeringer i anleggsmidler fremgår det at avvik på kr. -4 713 511,-. Posten bruk av lånemidler viser et avvik på kr. -4 114 296,-. Bruk av avsetninger viser et avvik på -1 764 087,-. Alle disse avvikene kommer som en følge av avvik på flere enkelttiltak pga. at disse ikke er påbegynt eller ikke kommet så langt i progresjonen som forutsatt. I tillegg er investeringsbudsjettet desverre ikke regulert ila. året ifht. progresjon/utsatt oppstart.

Det er et avvik på mottatte avdrag på utlån og refusjoner på totalt kr. 1 782 898,-. Avviket kommer som en følge av tilbakebetaling fra Lavangen Idrettsforening på resten av byggelånet som ble gitt i forbindelse med legging av kunstgress på sentralidrettsanlegget.

Regnskapsskjema 2 B - investeringsregnskapet

Ram./Prosjekt	Regnskap 17	Regul. budsjett	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. budsjett	Regnsk. 16
Sentraladministrasjonen	1 023 755	2 500 000	-1 476 245	-59 %	0	203 173
Oppvekstetaten	778 964	836 000	-57 036	-7 %	836 000	0
Helse- og sisialetaten	0	225 000	-225 000	-100 %	225 000	322 000
Særregnskaper	0	0	0	0,0 %	0	1 000 000
Teknisk etat	6 278 541	6 375 000	-96 459	2 %	5 375 000	2 351 824
Bygg og eiendommer	3 296 189	6 125 000	-2 828 811	-46 %	5 745 000	15 394 729
Renter / avdrag / resultat	-29 960	0	-29 960	0 %	0	228 194
Til inv. i anleggsm. fra 2A	11 347 489	16 061 000	-4 713 511	-29 %	12 181 000	19 499 921

Avvik her kommer som en følge av utsatt oppstart/ikke fulgt progresjon på investeringsprosjekter, og ikke regulert investeringsbudsjett som forklart under skjema 2A.

Driftsregnskapet 2017

Av regnskapsskjema 1A nedenfor fremgår det at det på enkelte punkter er tildels store avvik mellom det som er budsjettert og det som fremgår av det avsluttede regnskapet.

Dette gjelder for ordinært rammetiskudd på kr. 3 515 825,- (ekstraordinært skjønn fra fylkesmannen i Troms). Posten bruk av bundne avsetninger viser et avvik på 2 637 364,-. Dette kommer av oppretting/korrigerings av tidligere års feilposterings/tolkning av bundne driftsfond nevnt tidligere i denne årsberetningen (under viktige økonomiske forhold). Posten til fordeling drift viser et avvik på 8 071 943,-. Det er ikke tatt en total budsjettregulering som tar høyde for store endringer i drift, og derfor oppstår disse store avvikene.

Regnskapsskjema 1 A

Ramme	Regnskap 17	Reg. budsj.	Avvik I kr	Avvik I %	Oppr. budsjett	Regnsk. - 16
Skatt på inntekt og formue	19 972 266	19 520 000	452 266	2 %	19 520 000	19 350 602
Ordinært rammetiskudd	74 067 825	70 552 000	3 515 825	5 %	70 552 000	64 129 422
Skatt på eiendom	596 084	700 000	-103 916	-15 %	700 000	596 084
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0 %	0	0
Andre generelle statsdiskudd	16 163 170	15 412 600	750 570	5 %	15 412 000	19 841 611
Sum frie disponible inntekter	110 799 345	106 184 600	4 614 745	4 %	106 184 600	103 917 719
Renteinntekter og utbytte	876 238	780 000	96 238	12 %	780 000	1 386 489
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0,0 %	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutg	1 702 230	2 596 336	-894 106	-34 %	2 596 336	1 806 571
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0 %	0	0
Avdrag på lån	5 153 256	5 382 498	-229 242	-4 %	5 382 498	5 153 250
Netto finansinntekter/-utgifter	-5 979 249	-7 198 834	1 219 585	17 %	-7 198 834	-5 573 333
Til dekning av tidl. års regnskapsm. merforbruk	0	0	0	0 %	0	0
Til ubundne avsetninger	6 781 653	6 781 653	0	0 %	3 006 855	16 919 143
Til bundne avsetninger	434 151	34 400	399 751	1 162 %	34 400	1 136 523
Bruk av tidlig. års regnskapsm. mindreforb.	3 774 798	3 774 798	0	0 %	0	8 422 698
Bruk av ubundne avsetninger	1 160 033	1 160 033	0	0 %	1 160 033	1 220 000
Bruk av bundne avsetninger	3 534 402	897 038	2 637 364	294 %	897 0380	2 323 488
Netto avsetninger	1 253 428	-984 184	-2 237 612	-227 %	-984 184	-5 099 479
Overført til investeringsregnskapet	1 000 000	1 000 000	0	0 %	1 000 000	1 000 000
Til fordeling drift	105 073 525	97 001 582	8 071 943	8 %	97 001 582	91 254 907
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	99 512 745	97 001 582	2 511 163	3 %	97 001 582	87 480 109
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	5 560 780	0	5 560 780	0 %	0	3 774 798

Regnskapsskjema 1 B

Ram./Prosjekt	Regnsk. 17	Reg. budsj	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. budsjett	Regnsk. - 16
Politisk styring	3 369 417	4 518 776	-1 149 359	-25 %	5 037 328	2 241 615
Sentraladm	10 902 432	10 543 694	358 738	3 %	10 422 394	9 473 345
Oppvekst	26 341 524	28 103 116	-1 761 592	-6 %	28 103 116	23 960 440
Helse- og sosial	45 752 640	40 822 837	4 929 803	12 %	40 812 837	39 198 136
Særregnskaper	1 162 486	1 176 913	-14 427	-1 %	1 176 913	2 145 118
Kultur	2 099 368	2 366 685	-267 317	-11 %	2 083 433	2 016 144
Teknisk	4 982 309	6 456 529	-1 474 220	-23 %	6 352 529	4 063 078
Bygg og eiendom	4 680 299	3 015 032	1 665 267	55 %	3 015 032	3 602 883
Skatt og rammetilsk.	3 000	0	3 000	0 %	0	0
Renter/avdrag/res	219 269	-2 000	221 269	11 063 %	-2 000	779 350
Til ford. drift fra 1A	99 512 745	97 001 582	2 511 163	3 %	97 001 582	87 480 109

Av regnskapsskjema 1B fremgår det at de fleste områdene av Lavangen kommune sin drift leverer gode resultater i 2017. Dette gjelder politiske styringsorganer, oppvekst, særregnskaper, kultur og teknisk etat. Besparelsen på de nevnte driftsområdene er på totalt kr. 4 666 915,-.

Helse- og sosial har et overforbruk i forhold til budsjett på totalt 4 929 803,-. Den viktigste årsaken til overforbruket er barneverntjenesten, legekavitet og drift av Lavangsheimen. Driften av Lavangen kommune sine bygg og eiendommer har også et negativt avvik på totalt kr. 1 665 267,-. En viktig del av årsaken til dette er at utgifter til drift (opparming) av kommunale bygg er høyere enn det som ble forutsett på budsjetteringstidspunktet.

Se forøvrig avviksforklaringer under tabellen regnskapsresultat for de ulike etater/hovedkapitler.

Regnskapsresultat for de ulike etater/hovedkap. i kommunen

ETAT/ HOVEDKAP	Regnskap 2017	Rev. bud. 2017	Avvik	Forbruk i %
1.0 POLITISKE STYRINGSORG.	2 722 923	4 018 776	-1 295 853	68
1.1 SENTRALADMINISTRASJON	7 892 504	7 709 340	183 164	102
1.2 OPPVEKSTETATEN	26 156 679	27 525 416	-1 368 737	95
1.3 HELSE- OG SOS. ETATEN	37 521 940	33 360 446	4 161 494	112
1.4 SÆRREGNSKAP	31 482	0	31 482	0
1.5 KULTURETATEN	2 017 818	2 287 935	-270 117	88
1.6 TEKNISK ETAT	4 941 477	5 819 504	-878 027	85
1.7 BYGG / EIENDOMMER	4 670 130	2 965 032	1 705 098	158
1.8 SKATTER / RAMMETILSK.	-95 090 778	-91 352 000	-3 738 778	104
1.9 RENTER/AVDRAG/RESULTAT	9 135 824	7 665 551	1 470 273	119

Kommentarer for avvik over kr 500.000,- for hver etat/hovedkap.

Mange av disse avvikene oppstår pga. at det ila. 2017 ikke er tatt en total budsjettregulering som tar høyde for store endringer i drift. Politisk ledelse og administrasjonen har i store deler av 2017 brukt tiden til tidligere nevnte barnevernssak og forhold rundt dette.

Politiske styringsorg.: Det meste av totalt mindreforbruk på ca. 1,3 mill. består av lavere utgifter på ansvar (netto i parentes); 010 Råd og utvalg (209 000), 030 Tiltaksarbeid (72 000), Kom. Næringsfond (500 000) og 092 LIV/næringsarbeid (263 000).

Oppvekstetaten: Mindreforbruket består av generell netto besparelse pga. mindreutgifter og/eller merinntekter/refusjoner enn det som er budsjettert på nesten alle ansvarsområdene, særlig Lauvmakken med en besparelse på hele 1 230 000,-.

Helse- og sos. etaten: Det meste av totalt merforbruk her består av merutgifter/mindreinntekter ifht. budsjett på flg. ansvarsområder (netto i parentes); 311 Legetjeneste (480 000), Barnevern (4 527 000) og Lavangsheimen (228 000).

Teknisk etat: Det meste av mindreforbruket her består av lavere utgifter og høyere inntekter/refusjoner på ansvar 600 Teknisk adm. enn budsjettert. I tillegg er det enkelte andre ansvarsområder som også har mindreutgifter/merinntekter ifht. budsjett.

Bygg/eiendommer: Det meste av totalt merforbruk her består av merutgifter/mindreinntekter ifht. budsjett på drift av flg. kommunale bygg (netto i parentes); 720 Lauvmakken barnehage (195 000), 721 Lavangen skole (990 000), 731 Lavangsheimen (247 000), 742 Kommunale boliger (266 000) og 743 kommunale omsorgsboliger (306 000).

Skatt og rammetilskudd: Betydelig merinntekt på skatt og rammetilskudd ifht. budsjettert pga. ekstraordinært skjønn på rammetilskuddet (3 mill.) tildelt fra Fylkesmannen i Troms grunnet store ekstraavgifter på barnevern.

Renter/avdrag/resultat: "Merforbruket" her kommer av at kommunens driftsoverskudd på ca. kr. 5,6 mill. må føres som utgift på dette hovedkapitlet (jfr. regnskapsforskriftene). Dette driftsoverskuddet er det følgelig ikke budsjettert med, og derfor ser avviket "dramatisk" ut (noe det følgelig ikke er).

Tennevoll, 9. mai 2018

Erling Hanssen

rådmann

Bjørn-Helge Aune

økonomisjef

